

IN MEMORIAM

JOSIPA BOSILJKA PAVER (1937-1992)

Nakon dugotrajne borbe s teškom bolešću, 28. siječnja 1992. godine umrla je naša vrijedna i zaslužna kolegica, prof. Josipa Paver, arhivski savjetnik Arhiva Hrvatske.

Rođena u Zagrebu god. 1937., pohađa u rodnom gradu osnovnu školu, gimnaziju i Filozofski fakultet. Diplomirala je povijest god. 1964.

Dvije godine prije diplome već je zaposlena u Arhivu Hrvatske u Zagrebu, gdje će praktički provesti sav svoj radni vijek.

U tom bogatom radnom življenju prošla je sve stručne i znanstvene poslove i radove: sve stručne stupnjeve, od arhivskog tehničara, preko arhiviste i arhiviste specijaliste, do poslova višeg arhiviste i do zvanja arhivskog savjetnika, te organizacijske zadaće voditelja Odjela za noviju građu, voditelja Odjela za radnički pokret, NOB i suvremenu građu, te poslova pomoćnika direktora za arhivsku djelatnost - sve u Arhivu Hrvatske. Uistinu, život posvećen arhivskoj djelatnosti i arhivskoj struci - toliko profesionalno i savjesno kao malo tko od plejade arhivista - u domaćoj, hrvatskoj arhivistici!

Taj se život prvenstveno ogleda u bezbrojnim stručnim i znanstvenim, opsežnim i manjim, objavljenim i neobjavljenim, upravo arhivističkim radovima. A svaki od njih tražio je iscrpan i iscrpljujući, svakodnevni, istrajni i ustrajni arhivski rad na izvornoj arhivskoj građi.

Spomenut ću samo neke karakteristične primjere stručnih i znanstvenih, objavljenih i neobjavljenih radova - od arhivističkih u užem smislu, sumarnih i analitičkih inventara, nekoliko tisuća regesta, kataloga arhivskih izložbi, zbornika objavljene građe, pregleda građe - do povijesnih radova, biografija, recenzija, članaka.

Već g. 1964., dakle na samom početku svojeg arhivskog djelovanja objavljuje u izdanju Arhiva Hrvatske - 2.000 regesta "dokumenata za historiju NOB-e", sv. I-IV, uz redigiranje "regesta drugih suradnika".

Prema vlastitom popisu "neobjavljenih" arhivskih radova izrađuje tijekom svog radnog vijeka, primjerice preko 5.700 regesta, preko 700 strana analitičkih i sumarnih inventara (ističem: Ostavštine, RO dr. Ive Politea, Đure Šurmina, Narodno vijeće Države Slovenaca, Hrvata i Srba, koje se upravo ovih dana nalazi u tisku - te mnoge druge - bilo sama ili sa suradnicima). Nadalje 1.250 biografija poginulih zagrebačkih antifašista, u okviru znanstvenog projekta "Dotršćina", itd.

Izrađuje i objavljuje brojne preglede građe "kao povijesnog izvora":

- Arhivska građa za povijest radničkog pokreta i KPJ na području Siska i Banije, 1919-1941, Zagreb 1974.

- Građa za povijest Istre 1918-1943, Pazin 1976.

- Pregled značajnije građe za noviju povijest Istre, Gorskog kotara, Hrvatskog primorja i njegovih otoka..., 1980. te za povijest srednjodalmatinskog područja, Varaždinske regije, Rijeke i drugo.

Od povijesnih radova ističem sudjelovanje objavljenim poglavljima u zbornicima i monografijama: "Kulturno-prosvjetna i humanitarna društva u Delnicama" (Delnice 1981), zatim u zborniku "Gorski kotar", s poglavljima povijesnog pregleda "Gorski kotar od pada Bachovog apsolutizma do sloma Austro-Ugarske monarhije", te... "Od proglašenja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca do kapitulacije Kraljevine Jugoslavije (1918-1941)".

Nadalje u ediciji "Sto godina glazbene kulture u Delnicama" (Delnice 1985) i drugo.

Objavljuje stručne radove primjerice "Školovanje i stručno osposobljavanje stručnih radnika u Hrvatskoj", "Organizacija stručnog rada u arhivu - sređivanje i obrada arhivske građe", te "Preuzimanje, sređivanje i obrada građe socijalističkog razdoblja" - u časopisima Arhivist i Arhivski vjesnik.

Objavljuje biografije u Enciklopediji Jugoslavije i Biografskom leksikonu u izdanju Leksikografskog zavoda "Miroslav Krleža".

Sudjeluje u izradi pregleda "Arhivski fondovi i zbirke... SR Hrvatske", obradom fondova i zbirki Odjela za noviju građu Arhiva Hrvatske.

Bavi se povijesću institucija i registraturnih sustava središnje državne uprave u Hrvatskoj, posebno od razdoblja Zemaljske vlade u Zagrebu te "njenih organa i ustanova", do vrhovne državne uprave u Kraljevini Jugoslaviji (1929-39), te središnjim i drugim organima uprave NDH.

Priveđivala je, izrađivala i objavljivala kataloge brojnih arhivskih tematskih izložbi - od povijesti radničkog pokreta i NOB-e - do povijesti športa i "pisane riječi u Hrvatskoj" (1986.) i druge.

Zdušno i poštrovno sudjeluje u radu Saveza arhivskih društava Hrvatske, kao član i suradnik, zatim kao tajnik, te kao predsjednik - u raznim mandatima, te raznim društvenim aktivnostima.

Sudjeluje u više radio i TV emisija, posebno u programu Školske televizije, člancima u dnevnom i drugom tisku, kao član redakcije Arhivskog vjesnika, Arhivista te drugih publikacija.

Suraduje u stručnom radu drugih arhiva u Hrvatskoj, posebno na brojnim stručnim savjetovanjima, te stručnim posjetima i instruktaznim poslovima.

Posljednjih godina - već teško opterećena bolešću - gotovo bi se moglo reći nesmanjenim marom sudjeluje u brojnim arhivskim poslovima, projektima, tekućim, svakodnevnim zadacima:

- u velikom projektu, na poslovima u obradi fondova u Ministarstvu financija,

- na radu u Komisiji za proučavanje dosjea Andrije Hebranga, na obradi te građe,

- na radnji o građi o Franu Supilu u hrvatskim arhivima,

- o Stjepanu Radiću,

- kao urednik edicija "Izvodi iz dnevnika Diane Budisavljević", "Društveni i politički pokreti u Sisku 1870-1918", na pripremi za tisak spomenutog analitičkog inventara "Narodnog vijeća Države SHS" i mnoge,

mnoge druge poslove, zaista do zadnjih mjeseci - uporno, neumorno, postojano.

Tako je - u radu - do kraja, otišla iz ovog života!

Na kraju ovoga pregleda rada i života Josipe B. Paver, objavljujemo i Bibliografiju radova (objavljenih, kao i neobjavljenih rukopisa i znanstveno obavijesnih arhivskih pomagala).

Miljenko Pandžić